

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

The association between principal leadership and student achievement : a multivariate meta-meta-analysis / [Vztah mezi vedením školy ředitelem a prospěchem žáka : meta-meta analýza] / Huang Wu, Jianping Shen -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review -- ISSN 1747-938X -- Roč. 16, č. 35 (February) (2021), s. 1-17.

Autoři provedli studii s náhodným výběrem literatury, ze které chtěli zjistit, jaký je vztah mezi vedením školy ze strany ředitele a prospěchem žáků. Všechny metaanalýzy měly souvislost se třemi otázkami z výzkumů: 1) jak ovlivňuje práce ředitele školy prospěch žáků, 2) jak srovnat a identifikovat nejefektivnější modely vedení školy a školní praxe ku prospěchu žáků a 3) zjistit, zda je vztah mezi vedením školy a prospěchem žáka podmíněn dalšími proměnnými, např. úroveň školy. Výsledky potvrdily pozitivní vztah mezi prací ředitele a prospěchem žáka. I další zjištění (v tabulkách) poukázala na nutnost zlepšit práci ředitele školy, aby se zlepšil prospěch jejích žáků.

ředitel školy ; manažerský personál ; řízení ; práce ; působení ; žák ; prospěch ; analýza vědecké literatury ; výzkum ; úroveň vědomostí ; Spojené státy americké ; vedení školy ; proměnná

<http://katalog.npmk.cz/documents/523186>

2.

Berufsschulen zur sonderpädagogischen Förderung : Good Practice für die Entwicklung einer inklusiven beruflichen Schule? / [Odborné školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami : dobrá praxe pro rozvoj inkluzivní odborné školy?] / Hans-Walter Kranert -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Zeitschrift für Heilpädagogik -- ISSN 0513-9066 -- Roč. 71, č. 12 (2020), s. 626-639.

Odborné školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami umožňují profesní vzdělávání v podmínkách, jež jsou ztíženy různými typy postižení žáků. Příspěvek se zabývá otázkou, do jaké míry mohou být tyto školy, jejich organizační struktura, personální složení a vzdělávací přístup dobrým praktickým příkladem pro inkluzivní profesní školy.

odborná škola ; speciální vzdělávací potřeby ; profesní příprava ; inkluzivní vzdělávání ; forma výuky ; personál školy ; vzdělávací možnosti ; žák ; postižený ; organizační struktura ; profesní škola

<http://katalog.npmk.cz/documents/523442>

3.

Deweys Konzeption der ästhetischen Erfahrung und ihre Bedeutung für eine Philosophie des Unterrichts / [Deweyho pojetí estetické zkušenosti a její význam pro filozofii výuky] / Hoon Choi -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Zeitschrift für Pädagogik -- ISSN 0044-3247 -- Roč. 66, č. 5 (2020), s. 746-762.

Cílem příspěvku je na bázi Deweyho pozdní filozofie odpovědět na otázku, zda lze esteticky koncipovat výuku, v níž se uskutečňuje konstrukce významu. Autor příspěvku podrobuje estetické analýze vztah mezi vyučovací praxí a učební zkušeností, který tvoří základní strukturu vyučování. Jsou diskutovány estetické principy pedagogické komunikace ve škole a principy úspěšného vyučování.

estetika ; filozofie výchovy ; koncepce ; výuka ; význam ; interview ; komunikace ; pedagogika ; úspěch ; škola ; Dewey, John,

<http://katalog.npmk.cz/documents/523467>

4.

Die Durchsetzung eines spezifischen Paradigmas von "Forschung" in der Erziehungswissenschaft aus der Perspektive einer historischen Epistemologie / [Zavádění specifického paradigmatu "výzkumu" do vědy o výchově a vzdělávání z pohledu historické epistemologie] / Rita Casale -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Zeitschrift für Pädagogik -- ISSN 0044-3247 -- Roč. 66, č. 6 (2020), s. 807-822.

Příspěvek je koncipován jako diskuze k procesu zavádění specifického paradigmatu "výzkumu" do pedagogických věd z hlediska historické epistemologie. Proces je charakterizován juxtapozicí filozofické teorie a výzkumu a rozdělením jejich rolí; je interpretován jako reakce na krizi filozofie a růst významu přírodních věd ve 2. polovině 19. století. Na základě vybraných "epizod", které jsou považovány za reprezentativní v dějinách vědy, je při zkoumání uvedeného procesu věnována pozornost humanistické pedagogice, tzv. realistickému obratu a empirickému pedagogickému výzkumu. Zmíněna je i alternativní teorie, která není založena na rozdělení rolí výzkumu a filozofické teorie a která připisuje filozofické teorii epistemologický význam v procesu výzkumu.

pedagogické vědy ; gnozeologie ; historické hledisko ; filozofie ; přírodní vědy ; význam ; teorie ; pedagogický výzkum ; komparace ; dějiny vědy ; hermeneutická pedagogika ; empirický výzkum ; 1851-1900

<http://katalog.npmk.cz/documents/523503>

5.

Dropout from initial vocational training : a meta-synthesis of reasons from the apprentice's point of view / [Odchod z počátečního odborného výcviku : metasyntéza důvodů z pohledu učňů] / Svenja Böhn, Viola Deutscher -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review -- ISSN 1747-938X -- Roč. 16, č. 35 (February) (2021), s. 1-14.

Odborné vzdělávání a výcvik čelí v současné době mnohým problémům. Jedním z nich je poměrně vysoký počet učňů, kteří výcvik předčasně opouštějí. Předkládaná studie sumarizuje studie napříč sektory a jejich výsledky. Šlo o 70 studií, které byly roztrženy do 8 kategorií. Výsledky kvantitativních studií ukázaly, že pravděpodobnost předčasného odchodu z učení roste v případech špatného vedení výcviku, pokud je výcvik zaměřen na povolání, které učni nepovažují za splnění svých snů, kvůli nízké vzdělávací úrovni učně, jeho neschopnosti se učit, kvůli vzrůstajícímu věku a migrantskému zázemí učně. Článek obsahuje seznam zkoumaných studií.

odborný výcvik ; odborné školství ; učeň ; učební obor ; učňovská smlouva ; učňovská dílna ; příprava učňů ; názor ; migrant ; středisko odborné přípravy ; nedokončení studia ; analýza vědecké literatury ; volba povolání ; Německo

<http://katalog.npmk.cz/documents/523163>

6.

The effects of robot-assisted language learning : a meta analysis / [Efekt výuky cizích jazyků s asistencí robota : metaanalýza] / Hansol Lee, Jang Ho Lee -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review -- ISSN 1747-938X -- Roč. 16, č. 35 (February) (2021), s. 1-13.

Sociální roboti se stále častěji začínají využívat v jazykové výuce, neboť tato technologie může fyzicky doprovázet žáka, je opatřena základními typy sociálního chování a umí efektivně komunikovat s žákem díky naprogramovanému jazyku. Autoři zjistili, že kromě toho mají roboti další výhody oproti lidským učitelům, např. že nabízejí nepřeborné množství materiálu k procvičování vědomostí. Proměnnými v tomto průzkumu byly věková skupina, cílový jazyk, jazyková doména, role robota, interakce s ním. O těch je i následná diskuze o využití robotů v jazykové výuce.

jazykové vzdělávání ; jazyková výuka ; robotika ; programovací jazyk ; sociální chování ; pomoc ; analýza vědecké literatury ; inovace ve vzdělávání ; vzdělávací technologie ; Korejská republika ; podpora ; podpora vzdělávání ; interaktivní pomůcka ; interaktivita ; roboti

<http://katalog.npmk.cz/documents/523166>

7.

Fostering sustainable improvements in science education : an analysis through four frames / [Péče o udržitelné zlepšení v přírodovědném vzdělávání : analýza pomocí four frames] /

Daniel L. Reinholz, Courtney Ngai, Gina Quan, Mary E. Pilgrim, Joel C. Corbo, Noah Finkelstein -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Science education -- ISSN 0036-8326 -- Roč. 103, č. 5 (September), s. 1125-1150.

Analýza 15 let snah fakulty přírodovědného zaměření o inovaci a zejména udržení inovací ve výuce. Autoři popisují předpoklady pro udržení inovací a předpoklady pro jejich další rozvoj. Zkoumaná fakulta prošla třemi fázemi inovací, grantovým programem Science Education Initiative (program řady inovativních postupů ve výuce zahrnující prostředky na personál školící a demonstrující tyto postupy), následně z vnějšku financovaným Department Action Team (fakultní rada k inovativní výuce podporovaná externisty), a vlastním programem podpory inovativní výuky. Na tomto příkladu článek demonstruje náhled autorů na předpoklady udržitelnosti - nutnost strukturálních změn, změny kultury instituce s cílem umožnit rozvoj a zaškolování nových pracovníků, nutnost nezávislého financování inovací ve výuce.

vysoká škola ; vysokoškolské vzdělání ; inovace ve vzdělávání ; financování ; výzkum ; analýza instituce ; Spojené státy americké ; udržitelný rozvoj ; kultura instituce ; Science Education Initiative ; Departmental Action Team (model)

<http://katalog.npmk.cz/documents/522242>

8.

Children's self-talk in naturalistic classroom settings in middle childhood : a systematic literature review / [Dětská samomluva v prostředí přirozené třídy v polovině dětského věku : systematický přehled literatury] / Róisín M. Flanagan, Jennifer E. Symonds -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review -- ISSN 1747-938X -- Roč. 16, č. 35 (February) (2021), s. 1-18.

Cílem vzdělávání dětí je, aby se naučily samostatně se učit a regulovat své myšlenky i chování. Tato přehledová studie identifikuje a analyzuje současný výzkum dětské samomluvy v přirozeném prostředí třídy u dětí ve zhruba polovině dětského věku. Autorky použily různé výzkumné metody (dotazníky, časopisy, myšlenky, myšlení nahlas), které většinou měly základy v metodě sociokulturních zážitků nebo v metakognici. Zjistilo se, že samomluva pomáhá dětem řídit si angažovanost a přizpůsobit se sociálním změnám. Byla používána napříč všemi studiemi a ovlivněna externími i interními faktory, jako je věk, gender, schopnosti, kreativita, strach a interakce s učitelkami i vrstevníky. Diskutovány jsou návrhy pro teorii, metodiku a praktickou práci s dětmi na pozadí jejich samomluvy.

předškolní dítě ; mladší školní věk ; cíl výchovy ; samostatnost ; školní prostředí ; ústní projev ; věk ; gender ; schopnost ; tvořivost ; mluvený jazyk ; analýza vědecké literatury ; Irsko

<http://katalog.npmk.cz/documents/523192>

9.

Identifying a typology of high schools based on their orientation toward STEM : a latent class analysis of HSLs:09 / [Určení typologie středních škol dle jejich orientace na STEM výuku : analýza latentních tříd v datech HSLs:09] / Luronne Vaval, Alex J. Bowers, Virginia Snodgrass Rangel -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Science education -- ISSN 0036-8326 -- Roč. 103, č. 5 (September), s. 1151-1175.

Typologie středních škol v USA se zaměřením na výuku STEM založená na statistických metodách a národních longitudinálních datech. Školy byly kategorizovány na základě přítomnosti rozšířené či pokročilé výuky přírodovědných a technických předmětů (konkrétně chemie, fyziky a počítačových věd), pořádání celoškolských vědecky orientovaných akcí, povinnosti učitelů účastnit se dalšího vzdělávání, partnerství s vysokoškolskými institucemi a programu mentorování mezi studenty. Autoři identifikovali čtyři modely na STEM orientovaných škol. Sledovali také etnické složení studentů, jejich ekonomický status a cíle v oblasti vysokoškolského vzdělávání vč. jejich úspěšnosti a lokaci školy (město, venkov atd.).

střední škola ; střední odborná škola ; přírodovědný předmět ; rozšířené vyučování ; výzkum ; longitudinální výzkum ; typologie ; technické studium ; etnická skupina ; ekonomické podmínky ; další vzdělávání učitelů ; mentoring ; vztahy mezi školami ; statistická metoda ; Spojené státy americké ; STEM

<http://katalog.npmk.cz/documents/522245>

10.

Nine-grade students' perceptions of the factors that led them to major in high school science, technology, engineering, and mathematics disciplines / [Pohled žáků deváté třídy na faktory, které je vedly k volbě zaměření na přírodní vědy, technologie, inženýrství a matematiku (STEM) na střední škole] / Avner Caspi, Paul Gorsky, Rakefet Nitzani-Hendel, Zacharias Zacharia, Sherman Rosenfeld, Shmuel Berman, Buria Shildhouse -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Science education -- ISSN 0036-8326 -- Roč. 103, č. 5 (September), s. 1176-1205.

Izraelská studie faktorů, které vedly žáky devátých tříd k volbě nepovinné specializace na STEM na střední škole. Kvalitativní část studie se sestávala z otevřené otázky, co žáky vedlo k výběru tohoto zaměření. Kvantitativní část zkoumala všechny žáky devátých tříd dvou škol a vlastnosti, které predikovaly volbu STEM. Na základě Expectancy-Value Theory autoři sledovali socioekonomický status, pohlaví, zařazení do zvláštních skupin s rozšířenou výukou přírodních věd na druhém stupni (diferenciovaná výuka dle schopností v Izraeli, na volbu STEM měla výrazný pozitivní prediktivní vliv), vlastní zájem o odvětví, self-efficacy, podporu rodičů, zkušenosti s výukou a v neposlední řadě náhled přátel.

přechod ze základní na střední školu ; žák ; postoj žáka ; student ; přírodovědné studium ; matematika ; fyzika ; biologie ; chemie ; volba studijního oboru ; výzkum ; self-efficacy ; sebepercepce ; působení ; mimoškolní vzdělávání ; speciální třída ; diferenciacce podle

schopností ; diferencovaná výuka ; vytváření skupin ; sestavení třídy ; Izrael ; STEM

<http://katalog.npmk.cz/documents/522287>

11.

Papier oder Bildschirm - beim Lesen egal? : Lesen von Printmedien vs. Lesen digitaler Texte / [Papír nebo obrazovka - při čtení je to jedno? : čtení tištěných médií vs. čtení digitálních textů] / Andreas Gold, Anna Christina Gold -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Grundschule Deutsch -- ISSN 1616-7112 -- Roč. 2022, č. 73 (1.Quartal) (2022), s. 44-45.

Článek se zabývá výzkumem digitálního čtení ve srovnání s čtením tištěného textu a klade si otázku, zda čtení digitálních textů vede k jinému porozumění, koncentraci a zapamatování než čtení na tištěném papíře. Z proběhlých výzkumů vyplývá, že při čtení digitálních textů jsme povrchnější, rychleji si vytváříme domnělé spojitosti a příliš brzy jsme si jisti, že jsme obsahu porozuměli. Jde o tzv. povrchní nebo ploché čtení. Autoři článku se zasazují o podporu osvojování si dovedností potřebných pro čtení digitálních textů prostřednictvím cílených pedagogických opatření.

digitální gramotnost ; elektronická kniha ; porozumění textu ; koncentrace ; čtení ; paměť ; výsledek výzkumu ; dovednost ; pedagogická podpora

<http://katalog.npmk.cz/documents/523391>

12.

Rozvíjanie jazykových rovin pre deti (nielen) s narušenou komunikačnou schopnosťou / [Development of language levels in children (not only) with impaired communication skills] / Mária Harabinová -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Predškolská výchova -- ISSN 0032-7220 -- Roč. 76, č. 3 (január-február 21/22) (2021/2022), s. 24-31.

V rámci tématu poslech a porozumění čteného textu se předložený článek zabývá základní charakteristikou jazykových rovin a následně popisuje konkrétní cvičení a hry na jejich rozvoj pro děti (nejen) s narušenou komunikační schopností. Cvičení a hry na rozvoj foneticko-fonologické roviny (sluchové a zrakové vnímání), lexikálně-sémantické roviny (rozvoj sloves, přídavných jmen, homonym a synonym), morfologicko-syntaktické roviny (tvarosloví) a na rozvoj pragmatické roviny (porozumění textu). Tato vzdělávací oblast je popsána i v dalších textech časopisu.

mateřská škola ; předškolní dítě ; předškolní výchova ; komunikační výchova ; komunikační schopnost ; verbální komunikace ; poslechové porozumění ; jazyková dovednost ; vývoj řeči ; lingvistika ; fonetika ; výslovnost ; fonologie ; akustické vnímání ; sémantika ; lexikologie ; slovní zásoba ; morfologie ; syntax ; věta ; cvičení ; hra

<http://katalog.npmk.cz/documents/523475>

13.

Schulbesuch und Bildungserfolg von Schülerinnen und Schülern mit dem sonderpädagogischen Unterstützungsbedarf Lernen / [Školní docházka a vzdělávací úspěšnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami] / Michael Schwager -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Zeitschrift für Heilpädagogik -- ISSN 0513-9066 -- Roč. 71, č. 9 (2020), s. 432-443.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vzděláváni v různých školských kontextech a s rozdílným přístupem k podpoře učení. V tabulkách jsou uvedeny statistické údaje z celoněmeckého šetření týkající se žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v rozmezí let 2009 až 2018, jejich školní docházky a školní úspěšnosti.

docházka ; školní úspěšnost ; vzdělávání ; speciální vzdělávací potřeby ; školství ; pedagogická podpora ; vzdělání ; žák ; statistická data ; Německo ; 2009-2018

<http://katalog.npmk.cz/documents/523421>

14.

Schule, Ganztag inklusiv? / [Celodenní škola inkluzivně?] / Michael Schurig, Markus Gebhardt -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Zeitschrift für Heilpädagogik -- ISSN 0513-9066 -- Roč. 71, č. 7 (2020), s. 328-338.

Spolu se zaváděním inkluzivního vzdělávání je zřizování celodenních škol považováno za důležitou reformu současného německého školství. Článek informuje o cílech, organizačních formách, statutu, analytických modelech a výzkumných zprávách k zavádění celodenních škol. Diskutovány jsou možnosti implementace rámcové koncepce škol s inkluzivním vzděláváním do škol celodenních.

inkluzivní vzdělávání ; celodenní výchovný systém ; školská reforma ; cíl výuky ; organizace výuky ; statut ; analýza ; model ; výzkumná zpráva ; koncepce ; Německo

<http://katalog.npmk.cz/documents/523404>

15.

Toward coherence in curriculum, instruction, and assessment : a review of learning progression literature / [Cesta ke koherentnímu kurikulu, výuce a zkoušení : přehled literatury o modelech pokroku v učení] / Hui Jin, Jamie N. Mikeska, Hayat Hokayem, Elia Mavronikolas -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Science education -- ISSN 0036-8326 -- Roč. 103, č. 5 (September), s. 1206-1234.

Přehled literatury o modelech Learning progression (nemá ustálený překlad: pokrok v učení či posloupnost v učení jako modelový základ výuky přírodovědných předmětů) mezi lety 2006-2018. Autoři sledovali teoretické i empirické studie. Ukazují na několik možných přístupů

k vědomostnímu základu žáků, tedy vstupní znalosti interpretované jako ucelený naivní model fungování světa nebo kolekci vědomostních střípků a rozvoj tohoto základu doplňováním znalostí nebo jejich přestavbou. Studie sledovali dle jejich zaměření na vývojovou koherenci, horizontální koherenci (proces učení, kurikulum a zkoušení) a vertikální koherenci (zkoušení ve třídě a testování na širší úrovni). Systematicky ukazují na různé modely pokroku v učení a mezery ve stávající literatuře.

přírodovědný předmět ; učení ; kurikulum ; poznávací proces ; proces učení ; znalost ; úroveň vědomostí ; posloupnost učení ; pokrok v učení ; 2006-2018

<http://katalog.npmk.cz/documents/523619>